

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ - 108

АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ХӨТӨЛБӨР

Өөрчлөлт- :

1. ЗТБХБ-ын Сайдын 2011 оны 278 дугаар тушаалаар ИНД-108 дүрмийн дугаарлалтыг алгасч дугаарласан;
2. Дүрмийн “Аюулгүй байдлын шаардлага- орон нутгийн нислэгт”, “Аюулгүй байдлын шаардлага- олон улсын нислэгт” зүйлүүдийн 1/-д “ИНД-91.5-д” гэснийг “ИНД-91.9-д” гэж;
3. Дүрмийн “Аюулгүй байдлын шаардлага-олон улсын нислэгт” гэсэн зүйлийн (б)-гийн 12/, 17/-д нэмэлт, өөрчлөлтийг тус тус оруулсан.

ГАРЧИГ

А. БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ.....	2
108.1. Зорилго	2
108.3. Тодорхойлолт	
 Б. БҮЛЭГ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ХӨТӨЛБӨРТ ТАВИГДАХ ШААРДЛАГУУД	
108.5. Агаарын тээвэрлэгчийн аюулгүй байдлын хөтөлбөр	2
108.7. Аюулгүй байдлын шаардлага – орон нутгийн нислэгт	3
108.9. Аюулгүй байдлын шаардлага – олон улсын нислэгт	4
108.11. Аюулгүй байдлын шаардлагыг биелүүлэх	6
108.13. Аюулгүй байдлын сургалт	6
108.15. Зөрчлийн тайлан, мэдээ	7
108.17. Аюулгүй байдлын үзлэг	7

Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайдын
2011 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн
278 дугаар тоот тушаалын хавсралт

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ -140
АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ХӨТӨЛБӨР

А БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

108.1 Зорилго

Энэ дүрмээр ИНД-119, ИНД-129-ийн дагуу гэрчилгээжихээр өргөдөл гаргаж буй агаарын тээвэрлэгчийн Аюулгүй байдлын хөтөлбөрт тавигдах шаардлагыг тогтооно.

108.3 Тодорхойлолт

Агаарын тээвэрлэгч гэж агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээний үндсэн дээр агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагыг хэлнэ.

Б БҮЛЭГ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ХӨТӨЛБӨРТ ТАВИГДАХ ШААРДЛАГУУД

108.5. Агаарын тээвэрлэгчийн аюулгүй байдлын хөтөлбөр

(а) Монгол Улсын аль ч аэродромоос зорчигч тээврийн нислэг үйлдэх Агаарын тээвэрлэгч (цаашид Тээвэрлэгч гэх) нь Аюулгүй байдлын хөтөлбөртэй байна.

(б) Энэ зүйлийн (а)-д заасан Аюулгүй байдлын хөтөлбөрт дор дурьдсан зүйлийг тусгасан байна. Үүнд:

1/ Агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ (АТГ) авахаар өргөдөл гаргагч энэ дүрэмд заасан үйл ажиллагааг бусад байгууллагаар гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулсан тохиолдолд гэрээт байгууллага нь өргөдөл гаргагчийн Аюулгүй байдлын хөтөлбөрийг мөрдөж ажиллах тухай гэрээний нөхцлүүд;

2/ энэ дүрмийн 108.13-т заасны дагуу сургалт хариуцсан ажилтанд тавигдах шаардлага, ажлын байрны тодорхойлолт;

3/ дараах зүйлүүд:

(i) энэ дүрмийн 108.7-д заасан орон нутгийн нислэгт тавигдах аюулгүй байдлын шаардлага;

- (ii) энэ дүрмийн 108.9-д заасан олон улсын нислэгт тавигдах аюулгүй байдлын шаардлага;
- (iii) энэ дүрмийн 108.11-д заасан баталгаа;
- (iv) энэ дүрмийн 108.13-т заасан ажиллагсдын сургалт;
- (v) энэ дүрмийн 108.15-д заасан зөрчлийн мэдээ, тайлан.

108.7. Аюулгүй байдлын шаардлага- орон нутгийн нислэгт

(а) Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт орон нутгийн зорчигч тээврийн нислэг үйлдэх Тээвэрлэгчийн Аюулгүй байдлын хөтөлбөрт зорчигч, агаарын хөлгийн нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, газрын үйлчилгээний ажилтан, агаарын хөлөг, тоног төхөөрөмжийг хөндлөнгийн хууль бус үйлдлээс хамгаалах журмыг тусгасан байна.

(б) Энэхүү зүйлийн (а)-д заасан журамд дараахь шаардлагыг тусгасан байна:

- 1/ ИНД-91.9-д заасан, агаарын хөлгийн бүхээгт зэвсэг тээвэрлэхэд тавигдах шаардлагыг мөрдөх;
- 2/ агаарын хөлгийг булаан эзлэх, тэсрэх бөмбөгөөр заналхийлэх, эсхүл хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлтэй холбоотой бусад заналхийлэл бий болсон тохиолдолд агаарын тээвэрлэгчийн зорчигч, нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, газрын үйлчилгээний ажилтанд учрах аюулыг багасгахад чиглэсэн арга хэмжээ авах;
- 3/ үйлчилгээнд гараагүй агаарын хөлгийг хөндлөнгийн хууль бус үйлдлээс хамгаалах зорилгоор аюулгүй байдлын хяналт тавих;
- 4/ нисэх буудлын хамгаалагдсан болон хориотой бүс, тухайн бүсүүд дэх агаарын тээвэрлэгчийн барилга байгууламжид нэвтрэхэд тээш, ачаа, шуудангийн илгээмж, агаарын тээвэрлэгчийн шуудан ба эд зүйлст аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 5/ агаарын хөлгөөр тээвэрлэх тээш, ачаа, шуудангийн илгээмж, агаарын тээвэрлэгчийн шуудан ба эд зүйлст аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 6/ хууль хяналтын байгууллагын хяналтад байгаа нэг ба түүнээс дээш этгээдийг тээвэрлэх тохиолдолд агаарын хөлгийн даргад мэдэгдсэн байх;
- 7/ нислэгээс хоцорсон зорчигчийн тээшийг тээвэрлэхийг хориглох;
- 8/ агаарын хөлөгт хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлд ашиглаж болзошгүй зэвсэг, тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс нэвтрүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зорчигч, нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, тэдгээрийн авч яваа гар тээшид аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 9/ агаарын хөлөгт хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлд ашиглаж болзошгүй зэвсэг, тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл болон аюултай зүйлс нэвтрүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гар тээшнээс бусад

бүх тээшинд агаарын хөлөгт ачихын өмнө аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;

- 10/ агаарын хөлөг дэх хүмүүс, агаарын хөлөг болон нисэх буудлын эсрэг заналхийллийн түвшин нэмэгдсэн үед Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын даргын тогтоох нисэх буудал, агаарын тээвэрлэгчийн хэрэгжүүлэх аюулгүй байдлын түр зуурын нэмэлт арга хэмжээний талаар;
 - 11/ агаарын хөлөгт нислэгийн өмнө зэвсэг, аюултай бодис болон эд зүйлсийг илрүүлэх зорилгоор үзлэг, шалгалт хийх;
 - 12/ агаарын хөлөгт сэжигтэй зүйл болон тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс, нуусан зэвсэг хайх үед ашиглах шалгах хуудсыг агаарын хөлгийн бүхээгт байрлуулна. (Жич: Сэжигтэй зүйл болон тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс, нуусан зэвсэг хайх, илэрсэн тохиолдолд түүнийг байрлуулах агаарын хөлгийн хамгийн бага эрсдэлтэй байрлалыг шалгах хуудсанд заасан байх шаардлагатай.)
 - 13/ нислэгийн үед агаарын хөлгийн нисэх багийн бүхээгт зөвшөөрөлгүй этгээд нэвтрэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авах.
- (в) Зорчигч тээврийн хуваарьт нислэгээр энэ зүйлийн (б)-гийн 6/-д заасан этгээдийг тээвэрлэх тохиолдолд дараахь шаардлагыг хангасан байна:
- 1/ тухайн этгээдийг харгалзагч дагалдсан байх;
 - 2/ тухайн этгээд зэвсэг болгон ашиглаж болохуйц ямар нэг эд зүйл авч яваагүй гэдгийг түүнийг харгалзагч батламжлах;
 - 3/ тухайн этгээдийн харгалзагч нь хамгаалах хэрэгсэлтэй байх;
 - 4/ агаарын хөлгийн дарга болон ахлах үйлчлэгчид тухайн этгээдийн суудлын дугаар болон аюулгүй байдлын арга хэмжээний талаар мэдэгдсэн байх;
 - 5/ тухайн этгээд, түүнийг харгалзагч нарт спиртийн төрлийн ундаа, хоолны төмөр хэрэгслээр үйлчлэхгүй байх;
 - 6/ тухайн этгээдийг агаарын хөлгийн аваарын хаалганы хажууд буюу аваарын хаалганы суудалтай эгнээнд суулгахгүй байх;
 - 7/ тухайн агаарын хөлгийн зорчигчийн суудал 29 хүртэл бол харгалзагчтай тээвэрлэх этгээдийн тоо нэгээс дээшгүй, 29-өөс дээш зорчигчийн суудалтай агаарын хөлөгт 25 суудал тутамд нэг байна.

108.79. Аюулгүй байдлын шаардлага – олон улсын нислэгт

(а) Монгол Улсаас зорчигч тээврийн олон улсын нислэг үйлдэх Тээвэрлэгч нь Аюулгүй байдлын хөтөлбөртэй байх ба энэ хөтөлбөрт зорчигч, нисэх баг, газрын ажилтан, агаарын хөлөг, тоног төхөөрөмжийг хөндлөнгийн хууль бус үйлдлээс хамгаалах аюулгүй байдлын журмыг тусгасан байна.

(б) Энэхүү зүйлийн (а)-д заасан журамд дараахь шаардлагыг тусгасан байна:

- 1/ ИНД-91.9-д заасан, агаарын хөлгийн бүхээгт зэвсэг тээвэрлэхэд тавигдах шаардлагыг мөрдөх;
- 2/ агаарын хөлгийг булаан эзлэх, тэсрэх бөмбөгөөр заналхийлэх, эсхүл хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлтэй холбоотой бусад заналхийлэл бий болсон тохиолдолд агаарын тээвэрлэгчийн зорчигч, нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, газрын үйлчилгээний ажилтанд учрах аюулыг багасгахад чиглэсэн арга хэмжээ авах;
- 3/ үйлчилгээнд гараагүй агаарын хөлгийг хөндлөнгийн хууль бус үйлдлээс хамгаалах зорилгоор аюулгүй байдлын хяналт тавина;
- 4/ нисэх буудлын хамгаалагдсан болон хориотой бүс, тухайн бүсүүд дэх агаарын тээвэрлэгчийн барилга байгууламжид нэвтрэхэд тээш, ачаа, шуудангийн илгээмж, агаарын тээвэрлэгчийн шуудан ба эд зүйлст аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 5/ Агаарын хөлөг, зорчигч, нисэх буудлын эсрэг аюулгүй байдлын заналхийлэл үүссэн тохиолдолд Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын даргын тогтоох түр зуурын нэмэлт арга хэмжээг хэрэгжүүлэх талаар;
- 6/ агаарын хөлгөөр тээвэрлэх тээш, ачаа, шуудангийн илгээмж, агаарын тээвэрлэгчийн шуудан ба эд зүйлст аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 7/ хууль хяналтын байгууллагын хяналтад байгаа нэг ба түүнээс дээш этгээдийг тээвэрлэх тохиолдолд агаарын хөлгийн даргад мэдэгдсэн байх;
- 8/ шилжин суух, дамжин өнгөрөх зорчигч агаарын хөлөгт ямар нэгэн хориглосон зүйл авч орохоос сэргийлж дээрх зорчигч, тэдгээрийн тээшинд аюулгүй байдлын үзлэг хийх;
- 9/ хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлд өртөж болзошгүй өндөр түвшний нислэгийн дараа зорчигчийг агаарын хөлгөөс гаргахдаа ямар нэгэн зүйл үлдээж болохгүйг анхааруулах;
- 10/ агаарын хөлгөөр тээвэрлэх ачаа, шуудангийн илгээмжээс бусад эзэнгүй, эсхүл үйлчилгээний эд зүйлийг аюулгүй байдлын үзлэгт хамруулах;
- 11/ агаарын хөлөгт хөндлөнгийн хууль бус үйлдэлд ашиглаж болзошгүй зэвсэг, тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс нэвтрүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зорчигч, нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, тэдгээрийн авч яваа гар тээшид аюулгүй байдлын үзлэг, шалгалт хийх;
- 12/ нислэгээс хоцорсон зорчигчийн тээшийг тээвэрлэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор энэхүү зүйлийн 17-д заасны дагуу зөвшөөрөл авсан байх;

- 13/ агаарын хөлөгт нислэгийн өмнө зэвсэг, аюултай бодис болон эд зүйлсийг илрүүлэх зорилгоор үзлэг, шалгалт хийх;
 - 14/ тээшийг бүртгэсэн үеэс агаарын хөлөгт ачих хүртэл тээшний аюулгүй байдлыг хангах;
 - 15/ нислэгийн үед агаарын хөлгийн нисэх багийн бүхээгт зөвшөөрөлгүй этгээд нэвтрэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авах;
 - 16/ агаарын хөлөгт сэжигтэй зүйл болон тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс, нуусан зэвсэг хайх үед ашиглах шалгах хуудсыг агаарын хөлгийн бүхээгт байрлуулна. (Жич: Сэжигтэй зүйл болон тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, аюултай зүйлс илэрсэн тохиолдолд түүнийг байрлуулах агаарын хөлгийн хамгийн бага эрсдэлтэй байрлалыг шалгах хуудсанд заасан байх шаардлагатай.)
 - 17/ зөвхөн агаарын тээвэрлэгчийн зөвшөөрсөн тээшийг тээвэрлэх.
- (в) Зорчигч тээврийн хуваарьт нислэгээр энэ зүйлийн (б)-гийн 7/-д заасан этгээдийг тээвэрлэх тохиолдолд дараахь шаардлагыг хангасан байна:
- 1/ тухайн этгээдийг харгалзагч дагалдсан байх;
 - 2/ тухайн этгээд зэвсэг болгон ашиглаж болохуйц ямар нэг эд зүйл авч яваагүй гэдгийг түүнийг харгалзагч батламжлах;
 - 3/ тухайн этгээдийн харгалзагч нь хамгаалах хэрэгсэлтэй байх;
 - 4/ агаарын хөлгийн дарга болон ахлах үйлчлэгчид тухайн этгээдийн суудлын дугаар болон аюулгүй байдлын арга хэмжээний талаар мэдэгдсэн байх;
 - 5/ тухайн этгээд, түүнийг харгалзагч нарт спиртийн төрлийн ундаа, хоолны төмөр хэрэгслээр үйлчлэхгүй байх;
 - 6/ тухайн этгээдийг агаарын хөлгийн аваарын хаалганы хажууд буюу аваарын хаалганы суудалтай эгнээнд суулгахгүй байх;
 - 7/ тухайн агаарын хөлгийн зорчигчийн суудал 29 хүртэл бол харгалзагчтай тээвэрлэх этгээдийн тоо нэгээс дээшгүй, 29-өөс дээш зорчигчийн суудалтай агаарын хөлөгт 25 суудал тутамд нэг байна.
- (г) Олон улсын нислэг үйлддэг гадаад, дотоодын агаарын тээвэрлэгчийн зорчигч, тээшний бүртгэлийг гүйцэтгэж буй байгууллагын Аюулгүй байдлын хөтөлбөр нь тухайн тээвэрлэгчийн Аюулгүй байдлын хөтөлбөрийн шаардлагад нийцсэн байна.

108.11. Аюулгүй байдлын шаардлагыг биелүүлэх

Монгол Улсын аль ч аэродромоос зорчигч тээврийн нислэг үйлдэх Тээвэрлэгч нь Аюулгүй байдлын хөтөлбөртөө тусгасан шаардлагыг биелүүлэх үүрэгтэй.

108.13. Аюулгүй байдлын сургалт

(а) Тээвэрлэгч нь “Аюулгүй байдлын сургалтын хөтөлбөр” боловсруулах ба хөтөлбөрт дараахь шаардлагуудыг тусгасан байна:

1/ аюулгүй байдал хариуцсан албан тушаалтны сургалтын талаар;

2/ агаарын хөлгийн нисэх баг болон багийн бусад гишүүдийн сургалтын талаар:

(i) нислэгийн үед гарах хэрэг зөрчлийг ноцтой болохыг тодорхойлох чадвар;

(ii) нисэх багийн холбоо, харилцаа;

(iii) бие хамгаалах хэрэгслийг ашиглах чадвар;

(iv) заналхийллийн янз бүрийн нөхцлийн талаар зохион байгуулах бодит дасгал сургууллт;

(v) агаарын хөлгийг хамгаалах нисэх багийн журам;

(vi) агаарын хөлгийг шалгах журам болон тэсрэх бөмбөг байршуулах хамгийн бага эсрдэлтэй байрлалын заавар;

3/ агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний ажилтан болон үйлчилгээтэй холбоотой бусад ажилтан нь нисэхийн аюулгүй байдлын талаар үндсэн мэдлэгтэй байх тухай.

108.15. Зөрчлийн тайлан, мэдээ

(а) Тээвэрлэгч нь агаарын хөлгийн аюулгүй байдлын зөрчлийн тухай тайланг ИНД-12-т заасны дагуу гаргах журмыг Аюулгүй байдлын хөтөлбөртөө тусгана.

(б) Агаарын хөлгийн дарга нь хөндлөнгийн хууль бус үйлдлийн дараа тайланг даруй гаргаж Иргэнийн нисэхийн ерөнхий газарт хүргүүлнэ.

108.17. Аюулгүй байдлын үзлэг

(а) Энэхүү дүрмийн 108.7 болон 108.9-д заасан зорчигч, нисэх баг болон багийн бусад гишүүд, тэдгээрийн тээшний аюулгүй байдлын үзлэгийг дараах байгууллага хийнэ:

1/ Монгол улсад, эсхүл тухайн улсаас нислэг үйлдэх агаарын тээвэрлэгчийн хувьд ИНД-140-ийн дагуу гэрчилгээжсэн байгууллага;

2/ Монгол улсад бүргэлтэй агаарын тээвэрлэгч тухайн улсаас гадна нислэг үйлдэхэд тухайн улсын холбогдох эрх бүхий байгууллага.

* * *